

Monumentnummer*: 522103

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 05 november 2001
Kadaster deel/nr 82761/131

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Oostwold Oldambt Groningen

Locatiennaam Locatieomschrijving
Oostwold

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Midwolda L 270

Omschrijving**

Inleiding

Oldambtster DWARSHUISBOERDERIJ blijktens initiaal- en jaartalsteentjes in de voorgevel gebouwd in 1890 in Eclectische bouwtrant. Opdrachtgever was C.S. Knottnerus. Waardevolle INTERIEURonderdelen in het woonhuis en in de in opzet vermoedelijk nog midden-18de-eeuwse (aangekapte)schuur. De sterk teruggerooid gesitueerde boerderij ligt markant in het boerderijenlint aan de doorgaande weg Midwolda-Oostwold, dat is aangewezen als gebied met bijzondere stedenbouwkundige waarden. Buiten de bescherming van rijksweg vallen wegens te weinig monumentale waarde en/of aanpassingen de dwars aangebouwde bijschuur, de vrijstaande bijschuur en de (samen met het voorliggende terrein) tot pitch & putt getransformeerde in aanleg landschappelijke slingeruin.

Omschrijving

Oldambtster DWARSHUISBOERDERIJ waarvan het VOORHUIS uit 1890 is opgetrokken in een rood-bruine baksteen op een gepleisterd trasraam. Het schilddak, gedekt met een zwarte Friese golfpan, heeft twee gemetselde schoorstenen en een kroonlijst. De voorgevel wordt geaccentueerd door een iets doorgetrokken middenrisaliet onder een steekkap met fronton waarin een leeuw, en heeft afgesnoten, gepleisterde hoekpilasters met mascarons. De gevels worden geled door vensters onder een strek met gepleisterde sluitsteen met mascarons en gepleisterde aanzetstenen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De hoofdentree bevindt zich in de zijgevel (oost) en bestaat uit een dubbele paneeldeur met deurlichten met smeedwerk, een bovenlicht onder een strek met gepleisterde sluit- en aanzetstenen en een natuurstenen stoep (drie treden) met natuurstenen wangen. Links van de entree twee H-vensters, erboven drie zaadvensters, alle onder strek met gepleisterde sluit- en aanzetstenen.

In de voorgevel (zuid) vier H-vensters (oorspronkelijk met vensterblinden (persiennes) en vier zaadvensters); in het middenrisaliet met in blokken gepleisterde hoekpilasters met mascarons, twee openslaande terrasdeuren onder een bovenlicht, en op de verdieping eveneens twee openslaande deuren met bovenlicht (waarvoor oorspronkelijk verdiepingsbalkon afgezet door houten balusters). Voor het middenrisaliet een verhoogd bordes met decoratief, opengewerkt gietijzeren hek. Alle vensters en bovenlichten met strek met gepleisterde sluit- en aanzetstenen.

In de westgevel drie H-vensters en drie zaadvensters, alle met strek met gepleisterde sluit- en aanzetstenen, en drie licht getoogde tweeruits keldervensters.

De aangekapte HOOFDSCHUUR met wolfeind met houten piron, is opgetrokken in een rood-bruine baksteen en heeft op het dak golfplaten (niet origineel). In de oostgevel twee krimpén. In de eerste krimp drie H-vensters met getoogde strek. In de tweede krimp een zesruits venster, een opgeklampte deur en enige getoogde ijzeren schuurvensters.

De westgevel heeft één krimp met afgesnoten hoek waarin (vernieuwde) dubbele schuurdeuren met gepleisterde latei. De westgevel is blind.

In de achtergevel met muurankers en bakgoot op gemetselde klossen, drie getoogde ijzeren schuurvensters met decoratieve roedenverdeling, hoge dubbele deeldeuren met latei, twee dubbele staldeuren onder bovenlichten met decoratieve roedenverdeling en latei, en vijf getoogde ijzeren zaadvensters met decoratieve roedenverdeling. INTERIEUR. Het VOORHUIS uit 1890 (met onder meer drie kelders, drie voorkamers, gang, 'kantoor' met gewelfde uitbouw en deur met gekleurd glas en een graan/zaadzolder) geeft door de aanwezigheid van onder meer (restanten van) beschilderde houten plafonds, gebogen vensterbanken en weggewerkte vensterluiken, lijstwerk, panelen enz. van kastenwanden en bedstedenwanden, nog een zeer goede indruk van de rijkdom en luxe van het woongedeelte van een eind 19de-eeuwse Oldambster boerderij. Vanaf het voorhuis loopt een lange GEBOGEN GANG tot achter het karnlokaal om toegang te geven tot de enige 18de-eeuwse ruimtes die bewaard zijn (een partaaltje met links een turfhok en opslagplaats en rechts een knechtenkamertje dat toegankelijk is via een 18de-eeuws paneeldeurtje). In het SCHUURGEDEELTE zijn onder meer van belang de 18de-eeuwse grenenhouten dekbalkgebinten met o.a. inscripties uit 1772, de gangdeuren, de keukenschouw en de trap naar de graan/zaalzolder van het voorhuis.

Waardering

Oldambtster dwarshuisboerderij van algemeen belang vanwege cultuur-, architectuur- en stedenbouwkundige waarde

- als voorbeeld van een dwarshuisboerderij met de uiterlijke kenmerken van het einde van de 19de eeuw (1890)
- vanwege de voor die streek typerende vormgeving van het voorhuis met middenrisaliet
- vanwege de opvallende Eclectische elementen
- vanwege de waardevolle 18de- en 19de-eeuwse interieuronderdelen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- vanwege de markante (sterk teruggerooide) ligging in het boerderijenlint dat is aangewezen als gebied met bijzondere stedenbouwkundige waarde

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Boerderij(M1)